

Bohoslužby v Zábřeze 6.listopadu 2016

Lk 20,27-38

Milé sestry, milí bratři, naše životy jsou plné různých zvyků. S ubíhajícím časem si vyjedeme určité koleje, do kterých zapadneme a už tak nějak automaticky se v nich pohybujeme. A přijde nám to docela fajn, dává nám to pocit jistoty, možná i bezpečí. Taková zvykovost se týká i vnímání Božího slova, zákonů, které z něj vyplývají pro lidský život. Máme své jasné představy o kazatelích, farářích, o tom, co mají učit, jak mají vykládat Boží slovo. Taková zvykovost, zasetost v daných kolejích pak ale vede k tomu, že člověk už příliš nepřemýšlí nad tím, co mu slovo Boží říká. Už nějak automaticky má spojeno, že tento text je třeba vyložit právě takto, znamená to či ono. Když pak najednou přijde změna, nastává problém. Z kolejí se nedá jen tak vybočit. A tak není divu, že místo toho, aby člověk se zamyšlením přemýšlel nad jiným pohledem, hledá cesty jak ten svůj za každou cenu obhájit.

Podobná věc se stala i Ježíšovi. Jeho slova byla docela radikální, vedla k tomu, aby se lidé jinak dívali na samotná slova Zákona. Obhájci tradičního, zasetého pohledu tak byli v pohotovosti a snažili se Ježíše umlčet, či alespoň ztrapnit. Jak často se sami snažíme různým „novotářům“ ukázat, že jejich myšlení je zcestné, není moc dokonalé, je třeba primitivní, nedokáže najít odpovědi na související otázky. S něčím takovým přišli za Ježíšem saduceové. To byla zajímavá skupina lidí. Lukáš nám zde o nich prozrazuje, že popírali vzkříšení. Toto popírání ale nevycházelo z nějakého rozmaru. Opíralo se přístup k Zákonu. Saduceové byli takoví realisti, brali zákon rozumově. Proto také pro ně bylo nepřijatelné nejen vzkříšení, ale třeba i zjevení andělů. Ježíš naopak ke vzkříšení ukazoval. A tak mu předložili případ, který podle nich vzkříšení vylučuje. Ne, že by to Zákon takto jasně říkal, ale z jejich pojetí Zákona to bylo vyloučené. Oporu jim dává takzvaný levirátní zákon. Ten přikazuje bratru bezdětného zemřelého, aby si vzal ovdovělou švagrovou a zplodil potomka, který bude pokračováním bratrova rodu. A zde je právě ta námitka proti vzkříšení. Komu má ta žena patřit? Žena přece může patřit jen jednomu muži. Kterému z nich bude patřit po vzkříšení? Prvnímu, či poslednímu? Nemůže patřit všem, to zákon vylučuje. No zkrátka, má být zřejmé, že je to zmatek, že jasná odpověď se zde najít nedá. A pokud není logická odpověď, pak nemůže být vzkříšení. Bůh by přeci nemohl dopustit takovou situaci, kdy nebude něco jasné. Co tedy na to Ježíš? Zdá se být poražen. Jak zde chce odpovědět, aby se to nepřičilo zdravému rozumu?

Zdravý rozum, to je věc. Jak krásně se jím dá argumentovat tam, kde cítíme, že Bůh má na nás nároky, ale my je nedokážeme splnit. Co všechno může být proti zdravému rozumu? Pro

některé je to třeba požadavek celibátu, pro jiné požadavek čistoty před vstupem do manželství, pro další zase bránění dětem v účasti na různých halloweenech, čarodějných průvodech, pro jiné požadavek patřit do nějakého společenství a podobně. Vždy se dá najít důvod, proč nemusíme být tak důslední, proč můžeme jít jinou cestou, než nám Bůh ukazuje. To všechno je za oněmi saduceji, kteří stojí na slovech zákona, ale zároveň nemají problém s mnoha jeho příkazy, když se jedná o jejich vlastní prospěch. Námitka těch saduceů mi poněkud připomíná námitky typu, že když myslím, že je třeba dodržovat některá z příkazů ve Starém zákoně, pak musím i přinášet zvířecí oběti, pálit Bohu kadidlo a dodržovat další rituály. Je to tak přeci logické. Podobně je to s námitkami proti Boží existenci, ale i oním samotným vzkříšením. Ty věříš, že tam nahoře někdo opravdu je? Že se na tebe dívá? Gagarin tam ale nikoho neviděl. Ty věříš, že půjdeš do nebe? Ale to je přeci nesmysl. Umíme popsat lidský život, prozkoumat jej, a jediné, co nám z toho jasně plyne, je poznání, že mrtvý organismus už není možné oživit. Je to proti zdravému rozumu.

Ježíš na to reaguje dvojím způsobem. Nejprve ukazuje na rozdílnost saducejských představ vzkříšení a realitu. Život věčný není to samé, jako život zde na zemi. Do našeho myšlení musíme tak vložit i jiná měřítka než jen zdravý rozum. To není nic proti jeho používání, spíš je to jen upozornění, že k některým závěrům nemáme dostatek informací. Vidíme věci svojí optikou, svým pohledem. Proto docházíme k různým závěrům. Třeba ty různé reje čarodějnic, oslavy dobrých čertíků. Proč zde vidět problém? Jsou to jen masky. Ano, to je většinový pohled. Jenže víme, co opravdu činíme? Jsme si jisti, že takto není relativizováno nebezpečí, které se skrývá nejen v tom, že jsou tyto bytosti oslavovány, ale také v tom, že je moc toho zlého otupena? Podobně je tomu i s námitkami vůči samotné Boží existenci a moci. Jasný důkaz toho, že nebe je prázdné přeci poskytl Gagarin. Vyletěl vysoko, vyletěl do nebe a nikoho nepotkal. Jenže je nebem míněno to, co vidíme na sebou, kde plují oblaky? Ano, je to častá představa, ale nikoliv skutečnost. Jenže pokud svoji představu postavenou na neúplných informacích učiníme skutečností, pak se dobře tato skutečnost vyvrací. Saduceové tak našli námitky proti vlastní představě vzkříšení, nikoliv proti vzkříšení samotnému. Pro nás je to upozornění, abychom dříve, než něco odmítneme, než něco budeme považovat za nelogické a tak podobně, přemýšleli, je-li ten pohled úplný, je-li naše hledání pravdy u konce nebo není. Nedá nám jistě takovou práci, abychom záhy zjistili, že naše poznání není úplné a jsme tak závislí na tom, co nám ukazuje Bůh. Potřebujeme ten pravdivý obraz hledat a on se nachází jen v Bohu. Ježíš to názorně ukazuje pak v další části své odpovědi. Potvrzení reality vzkříšení nachází v tom, jak se Hospodin představil Mojžíšovi u hořícího keře. Já jsem Bůh Abrahamův, Bůh Izákův a Bůh Jákobův.

Ježíš zde používá stejný způsob argumentace jako ti saduceové. Vychází z toho, co je psáno v Mojžíšově zákoně. Dokonce ze svědectví samotného Mojžíše. Pokud by nebylo vzkříšení, nemohl by se Bůh nazývat Bohem těch, kdo v té době již dávno nežili. Jestliže takto hluboce přemýšlejí nad zákonem švagrovství, pak nutně musejí narazit i na nejasnost v této výpovědi. Pokud neuznávají vzkříšení, nemůže jim tato Hospodinova řeč dávat smysl. Odporuje to také zdravému rozumu. Takže zde je patrné, že je třeba vnímat samotné slovo Boží hlouběji, nejen

podle sebe. Je také patrné, že ne všemu se dá jen oním zdravým rozumem porozumět. Zůstávají věci, které jsou přijatelné pouze vírou. Ostatně jednou z nich se stane samotná Ježíšova oběť na kříži. Nedává žádnou logiku. Ježíš učí, pomáhá, není zločinec. Přesto jako zločinec končí. Proč? To je důležitá otázka, která souvisí právě s těmi zajetými kolejemi ve vztahu k Bohu ve vnímání Božího působení v lidském životě. Je-li člověk dobrý jen proto, že žije podle daných pravidel, jak by mohl odsoudit nevinného? To nedává žádný smysl. A byl-li Ježíš zločinec, byl-li vinen, co je pak tedy lidská vina? Pak nemáme šanci obstát ani my. Vždyť naše životy nejsou ani zdaleka naplněny takovými dobrými činy, jako byl naplněn život Ježíšův. Jestliže Ježíš byl spravedlivý a přesto by odsouzen jako zločinec, ukazuje se, že je zde ještě něco jiného než jen samotné slovo Zákona. To něco jiného je pohled, který nám otevírá Ježíš, když nás zve, abychom opustili vyjeté koleje a šli cestou následování za ním.

Asi nikdo z nás nepůjde cestou, aby vyvracel víru ve vzkříšení tak jako oni saduceové. Oni ale byli zkrátka zvyklí takto slově Zákona rozumět. Proto ten dnešní text není jen potvrzením, že smíme věřit ve vzkříšení z mrtvých. Vždyť jeho náplní je právě ono porozumění slově Písma, porozumění svému vlastnímu životu. Je v něm potřeba vykročit ze zajetých kolejí. Jistě, jsou pro nás bezpečím, jsou ulehčením. Pokud je opustíme, možná si přiděláme starosti navíc. Přeci jen bez nalajnovaných kolejí se drží směr docela špatně. Na druhou stranu náš život ale nemůže být veden zvykovostí, ale má být veden Božím Duchem. Právě Duch nám otevírá Písmo, otevírá nitro, abychom rozuměli tomu, co Písmo hovoří, jak vstupuje do našeho života. A ukazuje také na různá nebezpečí, která na nás mohou číhat. Ve vyjetých kolejích si je často ani neuvědomíme. Vše se stane tak automatické, že naše mysl, naše pozornost poněkud otupí. Pak ale přestane také pozorně vnímat, co je dobré a co se jako dobré jen tváří. Jako třeba ta myšlenka saduceů. To vypadalo jako skvělý argument proti vzkříšení. Až tedy na ten detail, že ten argument vůbec nebral v úvahu, co to vlastně vzkříšení je. Nebral v úvahu, že Bůh ví, co dělá a proč co člověku nařizuje. Bůh nedělá chyby. To jen my mu špatně rozumíme a pak si myslíme, že jej nachytáme při těch chybách. Proto i ten dnešní příběh má pro nás důležitost nejen jako doklad Ježíšovy moudrosti a marnosti jeho nepřátel nějak ho zesměšnit. Má pro nás důležitost jako doklad potřeby stále od Ježíše učit poznání Božího slova, poznání nás i našeho světa. Třeba nám pak už ani nepřijde tak bláznivé, když se někdo vzdá života v manželství, když někdo nechce nechávat děti slavit halloween či čertovské besítky nebo slety čarodějnic, či když někdo bere vážně slova Bible, vážněji než názory některých přátel či odborníků. Nejsme živi z toho, co je zvykem, co je bráno za normu, ale z toho, že Bůh k nám přichází a vede nás cestou svého života.

Pane Ježíši, v důvěře smíme přijímat tvé slovo, v důvěře smíme pohlížet na cestu za tebou. V tobě jsme stále živi. Posiluj nás prosíme, v odvaze poznávat tvé cesty a tvou pravdu ve tvých slovech.

Neděle 6.listopadu 2016

Napsal uživatel Vlastislav Stejskal
Čtvrtek, 01 Prosinec 2016 10:22 -

Amen.